M.H. Teunissen van Manen
Dr. A.R. Holstraat 6
6671 XX Zetten

Aan de Raad van de gemeente Overbetuwe,
Antwoordnummer 175
6660 VB Elst

Zetten, 11 januari 2019

Betreft: Reactie op 'Rapport Zienswijzen ontwerpbestemmingsplan Zetten, begraafplaats en Hoofdstraat ongenummerd (ten noorden van nr. 57', d.d. 14 november 2018

Geachte leden van de Raad,

Omdat de inspreektijd zeer kort is, geef ik u de tekst voor mijn reactie op schrift. In 1 minuut kan ik dit niet allemaal verwoorden.

Onderwerp grondwaterstand/ veiligheid/ toegankelijkheid

In *Rapport zienswijzen Ontwerpbestemmingsplan* (RZ) wordt in par. 3.1.7. gesteld dat het haalbaar is om, conform de Wet op de lijkbezorging, graven te realiseren op een hoogte van minimaal 30 cm boven de GHG. Letterlijk staat er: "… Op de locatie van de graven zal grond worden opgebracht. Er is geen aanleiding om de grondwaterstand te verlagen."

Er zijn echter nu reeds diepe sloten gegraven in het betreffende gebied om zo de grondwaterstand te verlagen Met de zo vrijgekomen grond zijn alvast grafheuvels opgehoogd. De grafheuvels hebben echter nog niet hun definitieve hoogte bereikt. Er moet nog verder worden opgehoogd. We willen **de garantie dat dit gaat gebeuren met schone, dus niet vervuilde, grond en/of zand!**

De vraag is waar de zekerheid vandaan komt dat het haalbaar is om 30 cm boven de GHG te blijven. Onderzoeksbureau Kybys stelde in haar rapport van 31 januari 2017 dat er minimaal een jaar nodig is om de GHG vast te stellen. Het jaar 2018 is echter beslist geen representatief jaar geweest voor w.b. de hoeveelheid neerslag. De onderhavige periode van één jaar is te kort om in het desbetreffende gebied met wisselende grondwaterstanden een goede bepaling van de GHG mogelijk te maken. Hoe is bepaald dat over een representatieve periode is gemeten? Welke cijfers zijn er gerapporteerd en hoe betrouwbaar zijn deze? Welke veiligheidsmarge wordt derhalve gehanteerd?

In het rapport van Kybys staat eveneens dat bodemonderzoek moet uitwijzen of maatregelen (als drainage, graven vullen met gewenste zand- of zavelhoudend materiaal) nodig zijn. **Is dit bodemonderzoek uitgevoerd voordat de premature grafheuvels zijn opgeworpen**?

De nieuw gegraven sloten hebben zeer steile wanden, terwijl er in natuurgebieden sloten gewenst zijn waarvan tenminste één zijde glooiend is. Niet alleen zijn de **oevers** te stijl om natuurvriendelijk te zijn, ze **zijn ook gevaarlijk**. Het betreft een natuurgebied dat vrij

toegankelijk is om te wandelen. Ook ouders met jonge kinderen gaan er graag wandelen. Ze moeten hun kinderen nu zeer goed in het oog houden, want als er een kind in de sloot terecht komt, is het er nog niet zomaar weer uit! Daarom het **dringende verzoek om het profiel van de slootrand grenzend aan de paden zo aanpassen dat ze glooiend worden met halverwege een klein talud**. Daardoor vangt men twee vliegen in één klap: veiliger voor mens en dier!

Er is geen enkele aandacht besteed aan de gevolgen van verlaging van de grondwaterstand voor de huizen die er vlakbij staan, m.n. aan het Hartogplein, waar de sloten pal achter de tuinen langs lopen. Het grondwaterpeil wordt bewust verlaagd en dat kan betekenen dat huizen kunnen gaan scheuren en verzakken! Dringend verzoek om bouwkundig onderzoek!

Het rapport van Kybys geeft ook aan dat **verdroging van het bestaande bos door verlaging van de GHG een risico** is. Nu heeft Stichting Lijndensch Fonds (SLF) reeds sloten gegraven. Ook in het GNN bos zijn sloten gegraven waarvoor ook (behoorlijk wat) bomen zijn gekapt. **Heeft de Gemeente een kapvergunning verstrekt voor het kappen van deze bomen**? We hebben deze niet kunnen vinden via Oozo.nl.

Wanneer het waterpeil in de rivieren Rijn en Waal hoog staat zal er daardoor een opdrukkende werking op het grondwater zijn. Bij regenval kan daardoor het bij de vertering van de lijken in de grafheuvels vrijkomende vocht niet wegzakken in de bodem, maar zal dit zijdelings worden afgevoerd naar de sloten. Dit vrijkomende vocht is gevaarlijk en verontreinigd. Kinderen kunnen gaan spelen in het slootwater. Een zeer gevaarlijke en ongewenste situatie!

Daarnaast hebbend de sloten een aantrekkende werking op het grondwater in een groot gebied aan weerszijden van de sloten, niet alleen het terrein van de grafheuvels. Het zal onvermijdelijk gevolgen hebben voor de flora in het terrein. Een schralere flora betekent minder insecten, minder insecten betekent o.a. minder vogels, minder egels, en andere dieren. De insectenpopulatie in ons land is door ingrijpen van de mens de afgelopen jaren dramatisch afgenomen! Deze maatregelen dragen eraan bij!
Het eerder genoemde KYBYS rapport stelt op blz. 3 ook: “Gezien het feit dat op het beoogde perceel (gedeeltelijk) een bos aanwezig is, zullen de bodemingrepen invloed hebben op de vitaliteit van deze opstanden. Verdroging van het bestaande bos door verlaging van de GHG is een risico.”

Een zeer belangrijk punt is de toegankelijkheid van de grafheuvels. Ik heb het niet over afscherming van het terrein uit piëteit en tegen baldadigheid, al is dat natuurlijk ook niet onbelangrijk. Ik veronderstel dat, waar gebruikelijk is dat begraafplaatsen zijn omheind met een beukenhaag, hier een soortgelijke afscheiding zal komen.
Ik heb het over hoge grafheuvels die voor ouderen, die vaak slecht ter been zijn, een moeilijk neembare horde zijn! Voor mensen met een rollator en rolstoelafhankelijke personen moet er een goede hellingbaan komen, die vooral niet te steil mag zijn. Daar is niet of nauwelijks de ruimte voor beschikbaar.

Geachte Raad, alstublieft, doe uw werk en kijk nog eens zeer kritisch naar het onderhavige ontwerpbestemmingsplan Zetten, begraafplaats en Hoofdstraat ongenummerd (ten noorden van nr. 57)’ d.d. 14 november 2018

M.H. Teunissen van Manen